

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียนและศึกษาผลการใช้หลักสูตร โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตร

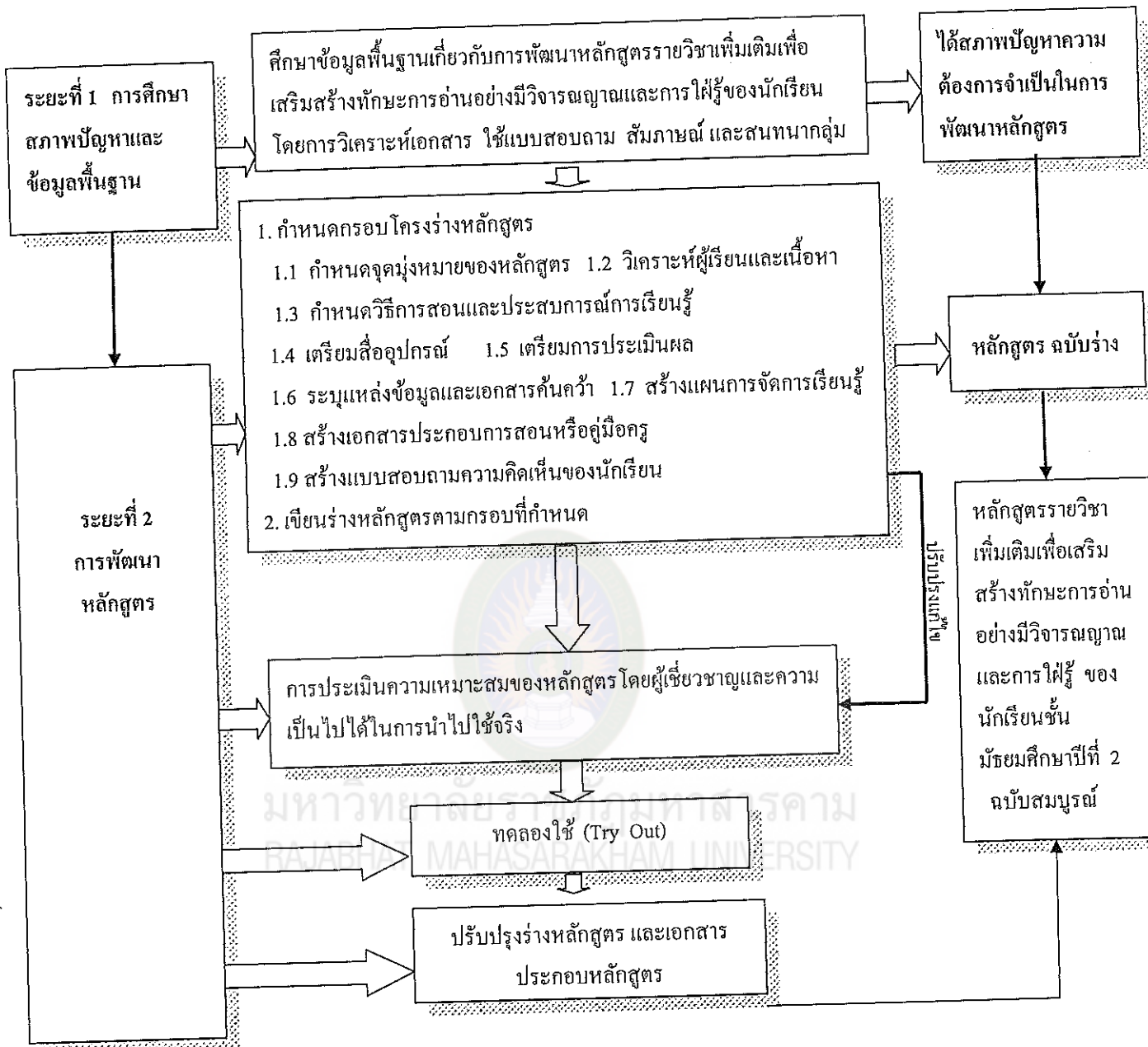
- 1.1 การศึกษาสภาพปัญหา
- 1.2 การศึกษาความต้องการหลักสูตร

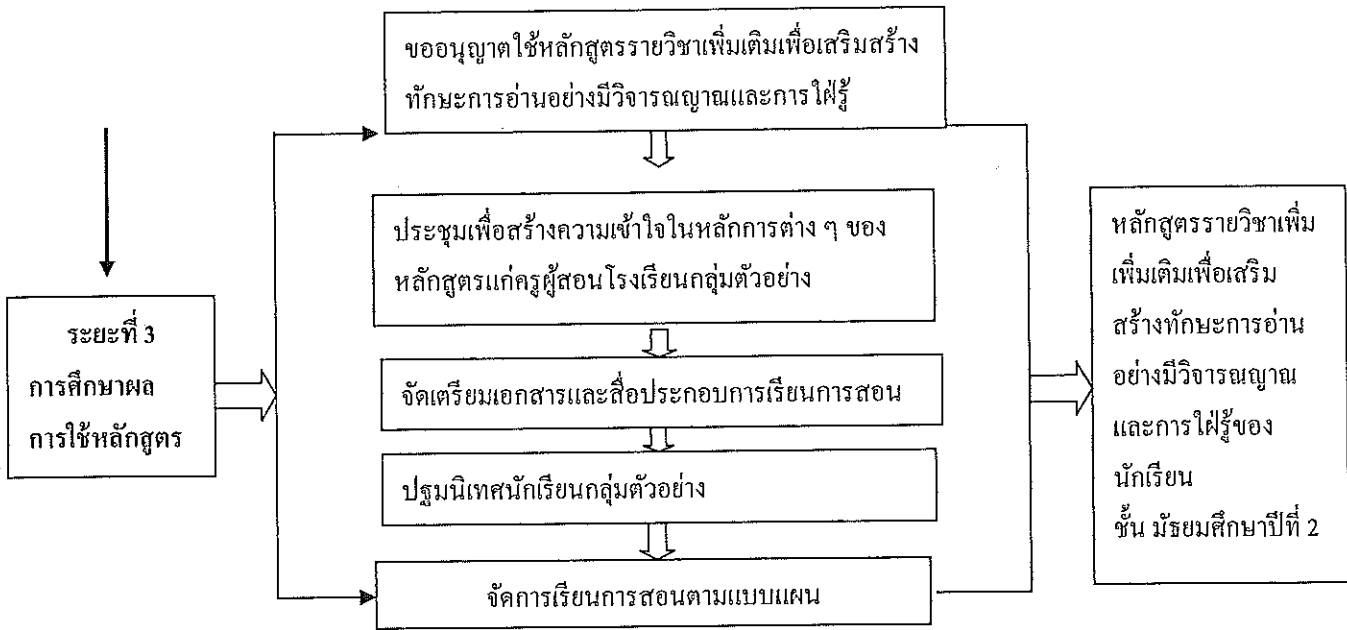
ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

- 2.1 การยกร่างหลักสูตร
- 2.2 การวิพากษ์หลักสูตร
- 2.3 การทดลองใช้ปรับปรุงหลักสูตร

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร

- 3.1 การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ 70/70
- 3.2 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียนระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
- 3.3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
- 3.4 การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยจัดทำเป็นแผนผังการดำเนินการ ดังแผนภาพที่ 16

แผนภาพที่ 16 กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตร

การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

คำถามการวิจัย

สภาพปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตร จากบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนบ้านหนองกุ้งวันดีประชาสรรค์ ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 49 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสัมพี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 เป็นครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสัมพี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

2.2 มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.3 มีความตั้งใจและยินดีให้ความร่วมมือในการสนทนากลุ่ม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม (Focus Group) กับครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 14 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร สำหรับครูผู้สอนภาษาไทย นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดำเนินการดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2549 : 91)

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร สำหรับ ครูผู้สอนภาษาไทย นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการใฝ่รู้ ของนักเรียน และการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้นนำนิยามตัวแปรมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา จากนั้นนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำในประเด็นการใช้ข้อความให้สั้น กระชับ และสามารถสื่อความเข้าใจกับผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์ คุณวุฒิ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.3.2 อาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา คุณวุฒิ ศษ.ค. หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ คุณวุฒิ ป.ร.ค. หลักสูตรและการเรียนการสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3.4 อาจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ คุณวุฒิ กศ.ค. วิจัยและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3.5 อาจารย์ ดร.พิกุล ภูมิแสน คุณวุฒิ ป.ร.ค.หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัยยโสธร จังหวัดยโสธร

พิจารณาความเหมาะสมของข้อความและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

1.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.60 ตามแนวคิดของ (ไพศาล วรคำ. 2555 : 262-263) จากแนวคิดผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00 (ภาคผนวก ค)

1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขข้อความในแบบสอบถามเพื่อให้สามารถสื่อความกับผู้ตอบแบบสอบถามได้ถูกต้อง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน นำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาหาคุณภาพ

1.6 หากคุณภาพแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกพบว่า ได้ข้อที่เข้าเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ จึงคัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ ตามความต้องการ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.57 ถึง 0.91 (ภาคผนวก ค)

1.7 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สูตรของครอนบาค Cronbach. (1951) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปผล พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นส่วนของแบบสอบถาม ทั้งหมดเท่ากับ 0.87 (ภาคผนวก ค)

1.8 นำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้จริงในการทดลอง

2. แบบสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการหลักสูตร

2.1 แบบสัมภาษณ์

2.1.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์คุณลักษณะที่ต้องการวัด ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1.2 กำหนดความหมายหรือนิยามคุณลักษณะ ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา สอบถามเรื่องของคุณลักษณะและความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เช่น มีวิธีใดบ้างที่จะสอนให้เด็กเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หรือใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบใดที่ส่งเสริมทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้

2.1.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อจะดำเนินการสัมภาษณ์โดยวิธีการเจาะลึก (Indepth Interview)

2.1.4 เขียนข้อคำถาม ตามกรอบของการเขียนคำถามให้ชัดเจนเพื่อให้ตรงประเด็นสิ่งที่ต้องการ

2.1.5 จัดทำต้นฉบับของแบบสัมภาษณ์

2.1.6 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของภาษาที่ใช้ รวมถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงประเด็นที่จะสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ

2.1.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงภายใน แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามแนวคิดของ (ไพศาล วรคำ, 2555 : 262-263) จากแนวคิดผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาแล้วได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00

2.1.8 จัดทำคู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์และทำการปรับปรุงแล้ว ก็จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง

2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ที่ ไพศาล วรคำ (2555 : 215-217) กำหนดดังต่อไปนี้

คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกันคือ เป็นครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสัมพี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 14 โรงเรียน 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้วิจัยเอง ผู้จัดบันทึกการสนทนา จำนวน 1 คน รวมเป็น 2 คน

2. แนวทางการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีกระบวนการในการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีนำมากำหนดเป็นโครงสร้างแนวคำถาม จำนวน 10 ข้อ

2.2 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ชื่อเรื่องการสนทนากลุ่ม วัน เวลา สถานที่ จำนวนผู้ร่วมสนทนา ชื่อและตำแหน่งผู้ร่วมสนทนา ส่วนที่ 2 เป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม

2.3 นำแบบการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและคุณวุฒิพิจารณาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของประเด็นคำถาม และภาษา

2.4 ปรับปรุงแบบสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบการสนทนากลุ่มไปหาประสิทธิภาพโดยไปทดลองใช้ กับครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 กลุ่ม (จำนวน 3 คน)

2.6 นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขข้อความของประเด็นการสนทนากลุ่มให้กระชับ และสื่อความให้ชัดเจน ไม่ยาวเกินไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร ตำรา วารสารและอินเทอร์เน็ต

1.1 ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริงของการจัดการศึกษา ได้มีการศึกษาความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยการสอบถาม สัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.2 ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแนวคิดทฤษฎีพัฒนาหลักสูตรจากเอกสารตำรา วารสารและอินเทอร์เน็ต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลและกำหนดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการพัฒนาหลักสูตร

2. การศึกษาความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยการ สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม โดยครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เป็นครูใน ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสุมพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีประสบการณ์สอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency)
และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มกับครูผู้สอน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการ
วิเคราะห์ในลักษณะความเรียง

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler.
(1989 : 200-202) และ Taba. (1962 : 438) ซึ่งเป็นการนำผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
ในระยะที่ 1 มาพัฒนาเป็นหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งการดำเนินการ ออกเป็น
3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การยกร่างหลักสูตร

การยกร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อยกร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียน แนวทางการวิจัยเป็นการวิเคราะห์เอกสาร และนำผล
จากการวิจัยในระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตร มาสังเคราะห์เป็น
ร่างต้นแบบของหลักสูตร โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการสอนอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ

1.3 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช. 2551 เพื่อ
 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชาที่สามารถ จะนำมาพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและ
 การใฝ่รู้ ให้กับนักเรียนได้

1.4 คัดเลือกสาระหรือเนื้อหาที่จะใช้เป็นสื่อในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน
 ได้ฝึกหัดและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการใฝ่รู้ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
 โดยใช้สื่อเอกสารที่เป็นสิ่งพิมพ์ ประเภท นิทานพื้นบ้าน ข่าว บทความ บทเพลง คำโฆษณา
 บทหรือกรอง เรื่องสั้น ปกฉกคดี พระบรมราโชวาท และวรรณกรรมร่วมสมัย เป็นต้น

ตอนที่ 2 การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร

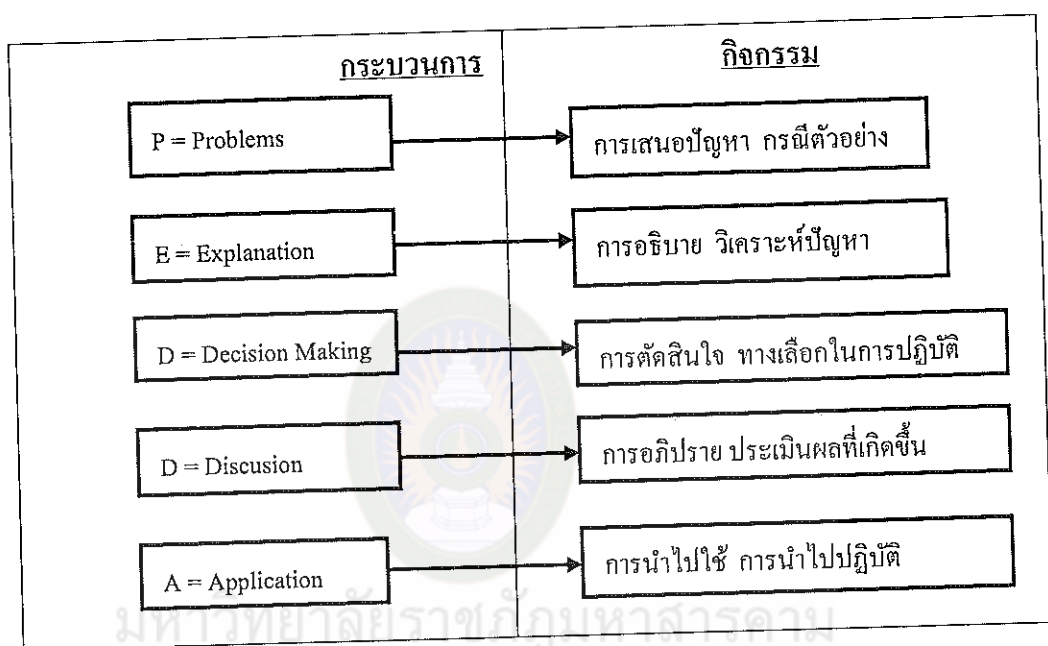
โดยนำแนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler. (1989 : 200-202) and
 Taba. (1962 : 438) มาเป็นกรอบในการร่างหลักสูตร โดยการสังเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหา
 และความต้องการหลักสูตรในการวิจัย ระยะที่ 1 นำมาเป็นข้อมูล สำหรับสังเคราะห์ และ
 กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 และการใฝ่รู้ ของนักเรียน โดยกำหนดหัวข้อ ตามหัวข้อของการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. หลักการของหลักสูตร ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรให้สอดคล้องกับ
 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการอ่าน ของสาระ
 การเรียนรู้ภาษาไทย และกำหนดให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา ที่ได้จาก ระยะที่ 1 สภาพ
 ปัญหา และความต้องการจำเป็นของหลักสูตร

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความ
 จำเป็นหลักการและเป้าหมายของหลักสูตร โดยคาดหวังว่าเมื่อดำเนินการตามหลักสูตรนี้แล้ว
 นอกจากผู้เรียนจะมีความรู้ มีทักษะด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณแล้ว ยังมีความสุขและเจต
 คติที่ดีต่อการได้อ่านและมีนิสัยรักการอ่านติดตัวตลอดไป รู้จักแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษา
 ค้นคว้าข้อมูลที่เป็นประ โยชน์ แล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่และใช้ในชีวิตประจำวัน
 ได้

3. เป้าหมายของหลักสูตร กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ
 ความสำคัญของหลักสูตร คือ เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการใฝ่รู้ และ
 เจตคติที่ดีต่อการอ่านของผู้เรียนและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการ
 พัฒนาหลักสูตร

4. โครงสร้างหลักสูตร กำหนดขอบเขตและเนื้อหาสาระของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้สอดคล้องกับ หลักการ เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชา รายละเอียดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ซึ่งเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มี 5 ขั้นตอน เรียกว่า “Pedda Model” ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 17

แผนภาพที่ 17 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Pedda Model)

การวิพากษ์หลักสูตร โดยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทจร จุณวุฒิ
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โภมยา จุณวุฒิ วท.ค. (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) อาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. อาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา จุณวุฒิ ศษ.ค. หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ จุณวุฒิ ปร.ค. หลักสูตรและการ
เรียนการสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5. อาจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช คุณวุฒิ วิจัยและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

6. อาจารย์ ดร.พิกุล ภูมิแสน คุณวุฒิ ปร.ค. หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำอามการวิจัย

ลักษณะความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นอย่างไร
และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการ

1. นำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย
1) แนวคิดหลักของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) โครงสร้างเนื้อหาของ
หลักสูตร 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล และ
เอกสารประกอบหลักสูตร

2. นำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสรุปหาประเด็นความสอดคล้อง ความเป็นไป
ได้และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงรายละเอียดแต่ละประเด็นของกลุ่มมือ ของรูปแบบการเรียน
การสอน และการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2557
และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 พัฒนาคุณลักษณะเฉพาะสาระด้านการอ่าน ก็ควรเอาตัวชี้วัดเฉพาะ
ด้านการอ่านเท่านั้น ไม่ควรเอาสาระด้านอื่นมาลงใส่ด้วย เพราะไม่เกี่ยวข้อง

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Pedda Model ได้มาจากทฤษฎีการเรียนรู้
อะไรบ้าง หรือพัฒนามาจากอะไร ควรบอกที่มาให้ชัดเจน

2.3 การพัฒนาด้านการใฝ่รู้ กำหนดประเด็น 3 ด้าน คือ
ความกระตือรือร้น ความสนใจใฝ่รู้ และความมีเหตุผล ใช้แนวคิดอะไรบ้าง

2.4 เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้คุณลักษณะการใฝ่รู้ของนักเรียนหรือไม่

2.5 ให้ตัดความคิดเห็นของผู้บริหารออก และครูชำนาญการพิเศษออกแล้วเปลี่ยนเป็น นักศึกษาปริญญาเอก แทน

2.6 ทฤษฎีและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ให้เอาออกแล้วนำไปใส่ไว้ในคู่มือการใช้หลักสูตร

2.7 หัวข้อสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ให้เขียนอ้างอิงกรีนนำว่ามาจากหลักสูตร พ.ศ. 2551 และให้ลงข้อมูลเฉพาะสาระการอ่านที่ทำวิจัยเท่านั้น

2.8 อธิบายที่มา และแนวการจัดการเรียนรู้แบบ Pedda Model พร้อมแนวทางการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน

2.9 ภาพประกอบในบางแผนการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมควรแก้ไข

2.10 องค์ประกอบของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับแบบประเมินโครงสร้างหลักสูตร ขาดแนวการจัดการเรียนรู้ และ แนวการวัดและประเมินผล

2.3 นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ดังนี้

+1 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามี ความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง มีความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง มีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้อง

ผลการพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00

2.3 การทดลองใช้หลักสูตร

คำถามการวิจัย

หลักสูตรที่นำไปทดลองใช้มีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้หลักสูตรในสถานการณ์จริงและศึกษาปัญหาและอุปสรรค ระหว่างการใช้หลักสูตร ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

วิธีดำเนินการ

1. สร้างเครื่องมือประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินคุณลักษณะการใฝ่รู้ แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน ดังรายละเอียด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-59)

1.2 ศึกษารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 30-64)

1.3 ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 52-82)

1.4 กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลงานที่ต้องการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและผลประเมินผล เครื่องมือในการวัดผลประเมินผล เกณฑ์การประเมิน และกระบวนการเรียนรู้ (วัฒนพร ระบุว่าทุกข์. 2542 : 82-136)

1.5 ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.6 นำแผนจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ สาระการเรียนรู้ที่นำมา

1.7 นำแผนจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์ คุณวุฒิ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) อาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา คุณวุฒิ ศษ.ด. หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ คุณวุฒิ ปร.ด. หลักสูตรและการเรียนการสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4) อาจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ คุณวุฒิ กศ.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5) อาจารย์ ดร.พิกุล ภูมิแสน คุณวุฒิ ปร.ด.หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยโสธร จังหวัดโสธร

1.8 นำแผนจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Pedda Model ได้มาจากทฤษฎีการเรียนรู้อะไรบ้าง หรือพัฒนามาจากอะไร ควรบอกที่มาให้ชัดเจน

2) แบบทดสอบย่อยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีจำนวนแผนละ 10 ข้อ ซึ่งน้อยไป ควรเพิ่มเป็นแผนละ 20 ข้อ

3) แบบประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ควรเปลี่ยนเป็นแบบประเมินคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ของผู้เรียน

4) ตัดสาระอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สาระการอ่านออกให้หมด เหลือเฉพาะสาระการอ่านที่เกี่ยวกับการวิจัยเท่านั้น

5) นำเสนอที่มาของรูปแบบการเรียนรู้ แบบ Pedda Model ให้ชัดเจน

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินโดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของ Likert. (1932) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

5 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
3 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
1 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน เทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลความหมายว่า เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินแผนจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.57 หมายความว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุง ข้อบกพร่อง แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ทดลองนำร่องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแก่งจิงแคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 15 คน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 จำแนกจุดประสงค์ตามตัวชี้วัด โดยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 สร้างแบบทดสอบ โดยศึกษาตัวอย่างจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 55 ข้อ (ต้องการใช้จริง 40 ข้อ)

2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญา นิพนธ์เพื่อตรวจสอบโครงสร้างและภาษาที่ใช้ นำมาปรับปรุงข้อคำถามของแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านภาษา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกับข้อ 1.3

2.5 ปรับปรุงแบบทดสอบในประเด็นข้อคำถามยังไม่ชัดเจน และเนื้อหาในแบบทดสอบเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนมากเกินไป ควรเน้นเนื้อหาที่ใกล้ตัวของนักเรียน และสอดคล้องกับระดับชั้นและวัยของนักเรียนด้วย

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบ กับ จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.7 นำแบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC ของไพศาล วรคำ (2552 : 257-258) พิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ปรากฏว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้ง 55 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแก้งอิงแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 15 คน

2.9 นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้ข้อถูก 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ทำเครื่องหมายเลือกตอบ หรือตอบเกิน 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน ตรวจกระดาษคำตอบและรวบรวมคะแนนของแต่ละคน โดยกำหนดคะแนนจุดตัดผ่านไม่ผ่านที่ 24 คะแนน (ร้อยละ 60) พบว่า จากนักเรียนจำนวน 15 คน มีนักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนจุดตัด จำนวน 11 คน มีนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัด จำนวน 4 คน เมื่อทำการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 ไว้จำนวน 40 ข้อ ซึ่งข้อสอบที่คัดเลือกไว้ มีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.71 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.30 ถึง 1.00

2.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่คัดเลือกไว้ทั้ง 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของ Lovett. (1956) พบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

2.11 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อนำไปใช้เป็นแบบทดสอบในการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้

การสร้างแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเป็นแบบวัดเชิง สถานการณ์ โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวทางการการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 ค : 3-201)

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบแบบใช้สถานการณ์จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 ค : 118 ; ภัทรา นิคมานนท์. 2543 : 177 ; ภาณุภัทร ลีมีจรรย์ และ ณีฐภรณ์ หลาวทอง. 2551 : 118-126 ; อัครพงศ์ สุขมาตย์. 2553 :106-149)

3.3 สร้างแบบวัดคุณลักษณะด้านใฝ่รู้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดเป็นข้อเลือกจำนวน 4 ข้อ จำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อมีระดับคะแนนโดยยึดพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg ตามระดับพฤติกรรม ดังนี้

1 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกเพื่อต้องการได้รับรางวัล คำชมเชย และไม่ต้องการถูกลงโทษ

2 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกเพื่อต้องการยอมรับในสังคม

3 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกที่มาจากการตัดสินใจของตนเองอย่างมีเหตุผล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนคุณลักษณะการใฝ่รู้เทียบกับเกณฑ์ซึ่งปรับปรุงมาจากกระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 128-143) ดังนี้

80-120	คะแนน หมายถึง	ดีเยี่ยม
60 - 79	คะแนน หมายถึง	ดี
40-59	คะแนน หมายถึง	ผ่าน
1-39	คะแนน หมายถึง	ไม่ผ่าน

3.4 นำแบบแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ นำมาปรับปรุงข้อคำถามและระดับคะแนนในแต่ละข้อให้มีความเด่นชัดในการให้คะแนน

3.5 นำแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้พร้อมแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบ กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นวัดตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นวัดตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นไม่วัดตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3.6 นำแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ มาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC ของไพศาล วรคำ (2552 : 257-258) พิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ปรากฏว่าได้ข้อสอบที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00

3.7 นำแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ ไปทดลองใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขแม้งอิงแกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.8 ตรวจสอบวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's Alpha Coefficient Method. (1970) ของไพศาล วรคำ (2552 : 277) แล้วคัดเลือกข้อสอบได้ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.53 ถึง 0.92 คัดเหลือ 30 ข้อ จากทั้งหมด 40 ข้อ

3.9 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

3.10 จัดพิมพ์แบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อนำไปใช้เป็นแบบทดสอบในการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยใช้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ภายหลัง การเรียนตามหลักสูตรแล้วมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

4.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม หรือประเด็นที่ต้องการวัด

4.3 สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างที่กำหนด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้น เสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรง ความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดประสงค์ปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรง ความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดประสงค์ของการวัด และตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแบบ

4.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้ปรับปรุงพร้อมแบบประเมินเสนอเสนอผู้เชี่ยวชาญผลการประเมิน พบว่า แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00

4.7 นำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแก่งจิงแคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

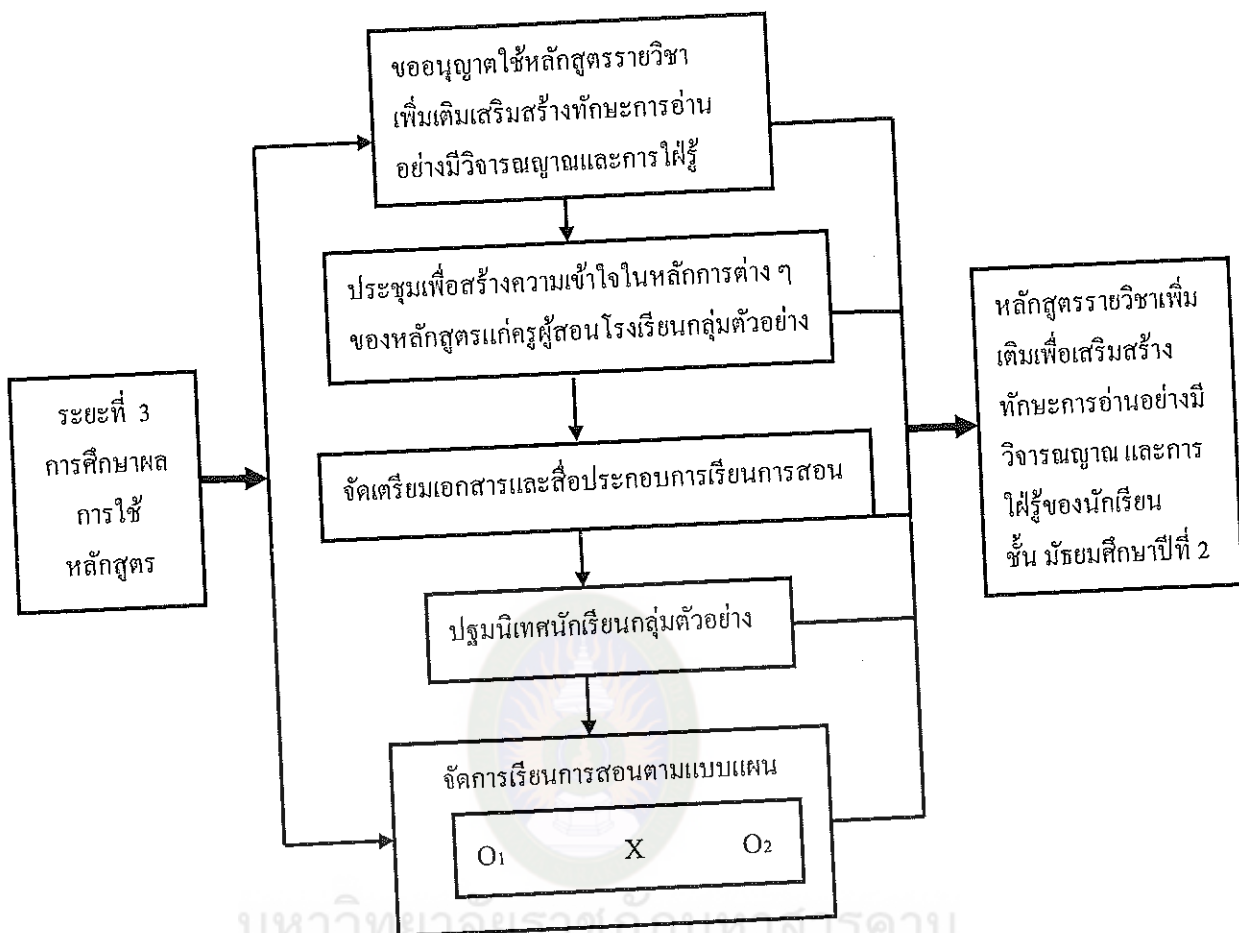
4.8 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นรายข้อ โดยใช้วิธี Item – Total Correlation พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.64 – 0.87 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach. (1970) พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.83

4.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร

การศึกษาผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นขั้นตอนการประเมินผล หลังการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยดำเนิน ดังแผนภาพที่ 18

แผนภาพที่ 18 ขั้นตอนการศึกษาผลการใช้หลักสูตร ระยะที่ 3

จากแผนภาพ ขั้นตอนการศึกษาผลการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนที่นำเอาหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรในด้านต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เมื่อเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาผลการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการใฝ่รู้

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสัมพี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 จำนวน 67 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านหนองกุงวันดีประชาสรรค์ โรงเรียนบ้านคอนถอยหนองยาง และโรงเรียนบ้านเลิงใต้ ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสัมพี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 52 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

วิธีดำเนินการ

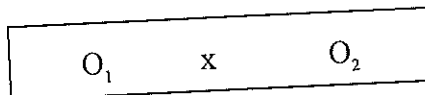
1. ผู้วิจัยนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการใฝ่รู้ และเอกสารประกอบหลักสูตร เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนและ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตใช้หลักสูตรใน การจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน

2. ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจต่อหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของ หลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผลแก่ครูผู้สอน ของ โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง

3. จัดเตรียมเอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอนให้พอเพียงกับผู้เรียน

4. ปฐมนิเทศนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อให้ ทราบจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน

5. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยใช้การทดลองแบบ กลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง การทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ดังนี้

เมื่อ O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลองใช้หลักสูตร

X หมายถึง การได้รับการเรียนการสอนตามหลักสูตร

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตร

โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการทดลองดังนี้

5.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ ก่อนทำการเรียนการสอน

5.2 ทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการใฝ่รู้

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการใฝ่รู้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบ

ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.3 แบบวัดคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบประเมินคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ ของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร โดยการใช้สถิติ t-test (Independent Samples) และวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 99-100)

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ และความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การประเมิน

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการใฝ่รู้ ของผู้เรียนสูงกว่าเกณฑ์ 70/70
2. คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบประเมินคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ภายหลังจากการเรียนตามหลักสูตร สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก หรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99-100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

4. นักเรียนมีคุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ในระดับดี หรือมีคะแนนผลการประเมินตั้งแต่ 60 คะแนนขึ้นไป